

EZT A SZELVÉNYT A LAP BELSÉJÉBEN FELSOROLT KÉRESKEDŐK

LEI 5 LEI

ÉRTÉKBEN, A VÁSÁROLT ÖSSZEG TIZ SZÁZALEKÁIG KÉSZPÉNZFIZETÉS GYANÁNT FOGADJÁK EL

Ex a szelvény érvényes Jan. 15-ig.

Helge Lindberg és Freund Leó koncertje a kolozsvári Magyar Színházban

Helge Lindberg tegnap esti dalkoncertje feledhetetlen élménye volt egy a valóban hozzátérő, miat a laikus közönség számára. Ez az északi óriás, aki külső megjelenésében a mesebeli hőskörmű emlékeztet, hangjában, zenei intelligenciájában a legelfinomultabb művészeket hordozza. Hangja nem terjedelmével, nem szokatlan erejével tesz a hallgatókra mély benyomást, hanem azzal a színes hajlékonysággal, mely szinte már nőies n elbűvölő. Egy gazdag érzésű, meleg szívvel rendelkező énekes szól felénk minden elénekelt dalából, melyek úgy odaforrottak szívéhez, mint ághoz a levél. Nem pózol és nem alkalmaz patetikus gesztusokat s mégis: minden hangja, mely felszárnyal, vagy mélységeket tár fel, olyan közvetlenül árad felénk, mint a virágok zúgása, mint a folyamok zúgása. Egy mosolygó óriás, egy masszív emberkölcsös, mint halk és meleg érzések interpretátora: ez maga is ritka jelenség, hát még ha ez a tehetség annyi előkelő lelkiességgel és nemes intelligenciával párosul, miat Helge Lindbergben!

A közönség lelkesedése ennek az érdekes és készenkívül fascináó kettősségének szölvött, mely tiszta harmóniába simul az előadott dalokon keresztül. És annak a muzikális kegyelmségnek, mely az átázott és termékenységre felszántott humusz szomszomságával issza magába a nap sugarait, hogy kalászkok gazdagságában és virágok pompájában adja vissza a fény és hő energiáit. Valóban: Helge Lindberg a nagy dalköltők szívének és gondolatának fényét hangjának különös tisztulásában és meleg modulációjában szinte szirmaira bontja, a szirmok minden árnyalatát magragyogtatja és a legtávolibb és legegzetikusabb terméseit is a daltermő szívnek, érthetővé teszi előttünk. Erős, férfias érzések épny tisztán revelálódnak énekművészetén keresztül, mint lágy, és zonyos érzések.

Programjának első részében Schumann dalaival érte el a legnagyobb hatást a nagy finn énekes. A „Zwei Grenadiere“-t sok énekestől hallottuk már, előadás és kevésbé éltánc előadásban, ám ilyen — a heinei elgondolást megközelítő — interpretációt még nem hallottunk. Ha lehet ezt a kissé merész meghatározást alkalmazni, úgy ennek a dalnak Lindberg előadásában történelmi levegője volt. Nagy hatást ért el a „Csak egy kislány van a világon“ című, precíz magyaroságu szövegkiejtésű elénekelt magyar népdallal, amelynek minden rejtett meleg-séget felszínre hozta.

Finn népdalokkal kezdte Helge Lindberg programjának második részét. Csodálatos szépségű, Észak minden álmát, fény után sóvárgó minden epedését megérzékítő dalok ezek, melyeket egy finn szerző: Melartin gyűjtött össze. Lindberg előadásában nem az egzotikum érvényesült bennük, hanem a tiszta érzések melegsége, az északi tájak ocsiani ködének fehérsége csillamított ki belőlük, kék tavak és azur-fjordok költészete. Szinte tomboló elragadtatást váltott ki a közönségből két Mephistó-áriájával (Berlioz és Gounod). A mephistói gúnyt és fölényt nemcsak hangjának férfias erejével és intelligenciális hozzáhasonulásával érzékeltette, hanem pompás játékkészségével is. Moussogorsky-dalokkal zárta be műsorát ez a csodálatos és valóban jelentős énekes, akinek nagyságát nem a népszerű énekesek csillogó fenomenalitása kölcsönöz, hanem az érzésbeli áthasonulásra való nagy képesség, a részletek szépségeinek felszínre hozni tudása, — anélkül, hogy az összehatásból valami is elszikkadna — és nemes orgonabugáshoz hasonló meleg hanganyag, mellyel úgy tud bánni, mint valami mesterműnek készült hangszerrrel. Minden komédiás-gesztus alól felszabadult, előkelő énekes Helge Lindberg, aki valóban tud ajándékozni és nagy értékeket adni közönségének.

Külön fejezet illeti meg az est nagy sikeréből Freund Leót, ezt az európai nevű, kivételes tehetségtelű zsidó művészt, akit csak a szűkebb Bánátban értékelnek teljes jelentőségében, míg Erdélyben és főleg Kolozsváron alig ismerik. Valódi művészi kvalitásai nem a kísérletben jutottak érvényre, bár azt is megismerjük és mindenkit elbűvölően látta el, — hanem azokban az önálló interpretációkban, melyeket tegnap este hallottunk tőle. Chopin egyik balladájának egyik tételét adta elő, annyi férfias erővel és a balladából sugárzó szenvedély forróságával, hogy interpretációján keresztül tisztán megérezte a chopini hangulat mélységét, a bevezető lelkét, a fájdalomba merült szív vergődéseit. Freund Leó intelligens művész és ebben fejeződik ki zsidósága. Mert hiszen a zenei intelligencia nem gyakori je-

lenség, néha egészen kiváló művészek is nélkülözik s inkább ösztönösen érzik meg a dolgokat. Freund Leóban az érzések is tudattá finomodtak s a tudat merevsége is érzékekben, lelkes temperamentumban oldódik fel. Technikai tudása és felkészültsége Lész: „Harmonies du soir“ című sujetjének előadásában érvényesült. Dinamika és sok kongenialitás van játékában, mely minden gátlás nélkül jut felzárna. A közönség megérezte, hogy nem mindennapi interpretátorral áll szemben és hosszan, melegen ünneplte Freund Leót, aki ünneplését több ráadásával hálálta meg.

Eseménytelen, szenzációs esta volt, feledhetetlen: ritka ajándéka ennek a valódi kulturértékterektől és szenzációtól meszelendült város közönségének. (s. l.)

Bucsan államtitkár lesz Románia döntőbírója a genfi agrárpörben

(Bucaresti Bukarest, december 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bucsan államtitkár a jövő héten Genfba utazik a Magyarországgal a két ország területén fekvő javak kölcsönös likvidálása ügyében keletkezett vitás kérdések elintézésére.

A román kormány döntőbírója Bucsan lesz, aki a magyar döntőbíróval együtt igyekezik megállapodást létesíteni, amennyiben ez nem sikerül, úgy a aváji köztársaság elnöke nevez ki semleges döntőbíró. Bucsan államtitkár kísérteében lesz Hodor közigazgatási vezérletigyező.

Politikai merénylet Bécsben, amelyből kifolyólag a merénylőt és a kiszemelt áldozatot is letartóztatták

(Bécs, december 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap délelőtt dr. Athanasow Fülöp, volt bolgár miniszter ellen, aki mint emigráns élt Bécsben, Fleischmannsgasse 9. szám alatti lakásán, revolvermerényletet követtek el. A golyó azonban nem őt találta, hanem a volt miniszter házvezetőjét, Hornicek Franciskát, aki súlyosan megsebesült. A rendőrség a tettest Boris Prozew személyében letartóztatta.

A bolgár táncmester

A merénylet előzményeiről a bécsi rendőrség a következőképpen állapította meg:

Néhány hónap előtt Bécsbe érkezett Boris Prozew huzonklicke éves bolgár táncmester, aki különböző táncintézetekben kiegészítő tánc-tanítól állásba ment. Tegnap kora reggel Prozew megjelent Athanasow volt bolgár miniszter lakásán, akiről köztudomású volt, hogy politikai ellenfelei életére törnek. Dr. Athanasow ezért nem is lakott egyedül, hanem barátjával, Marie Ivanovval, aki a merénylet idején is a lakásban tartózkodott.

A merénylő először reggel jelentkezett a lakásban, de akkor a házvezető nem bocsátotta be őt, mert dr. Athanasow és Ivanow még ágyban fektüdtek. A fiatal ember kijelentette, hogy később visszatér. Tizenegy órakor tényleg vissza is jött, amikor Athanasow és barátja el akartak távozni a lakásból. Alig léptek ki az előszobából, amikor hirtelen revolverlövések dördültek el. Ivanov a konyha felé rohant, Prozew pedig többször belélt a konyhába. A golyók azonban nem Ivanovot, hanem a házvezetőt találták. Közben dr. Athanasow visszamenekült szobájába, odaállott az ajtó mögé. A merénylő az előszobából most már a belső szoba felé adott le néhány revolverlövést, anélkül azonban, hogy Athanasowot, aki az ajtó mögött bujt, eltalálta volna. A lármára és a revolverdörrenésekre a házbeliek összefutottak és elfogták a lépezőn menekülő tettest. Az utcán átadták a rendőrségnek, aki ellen az örvöngő fegyvert fogott, azonban lefogták és kiszavarták a kezéből a revolvert.

Hornicek Franciskát a mentők a legközelebbi kórházba vitték, ahol nyomban megkezdett operálni, mint ahogy állapota súlyos volt. Két lövést kapott, egyet a gyomra fölé, másikat a jobb kezébe. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

Mit mond a merénylő?

A rendőrség a merénylet elkövetése után helyszíni szemlét tartott és megállapította, hogy tizenegy revolverlövést adtak le. A merénylő úgy adta elő a dolgot, hogy összevitt dr. Athanasowval, aki feladta őt börtönbe, hogy gyilkolja meg Protogerow macedon autonómistát vezért. Ő azonban vonakodott a megbízást elfogadni. Először nagy vitát kezelt, amelynek hevében revolvert fogott és lövöldözni kezdett.

A merénylő vallomásaival szemben Athanasow és barátja, valamint a házvezető is úgy adták elő a dolgot, hogy Prozew valósággal betört a lakásba és itt minden előző szöveltés nélkül lövöldözni kezdett. A rendőrség meg van győződve róla, hogy Prozew egyike azoknak a macedon autonómistáknak, akiknek feladatául jelölte ki az ellenpárt, a födrdisták pártíveinek meggyilkolását. A födrdisták és autonómisták között évek óta áthidalhatatlan ellentétek állnak fenn. A födrdisták azt kívánják, hogy Macedoniát kapcsolják bele egy balkán-szövetségbe, míg az autonómisták az önálló Macedon hivi. Az autonómisták azzal vádolják a födrdistákat, hogy ezek olyan hatalmak szolgálatában állnak, akik gyűlölik a macedon népet és meg akarják fosztani önálló nemzeti létüktől. Viszont a födrdisták azt állítják az autonómistákról, hogy ők a nemzeti ügy árulói és ők az okai Macedonia állandó zűllésének.

Letartóztatták Ivanovot és Dr. Athanasowot

A bécsi rendőrség később újabb nyomok birtokába jutott, amelyek arra engednek következtetni, hogy Ivanov és dr. Athanasow a merénylő Prozewet saját politikai céljaikra akarták felhasználni. Ezért úgy Ivanovot, valamint Athanasowot letartóztatták. Együttal pedig mindazokat a macedonokat, akik Bécsben élnek és aktív politikával foglalkoznak, beidézték a rendőrségre.

Nagy karácsonyi vásár

mélyen leszállított árakkal.

Női divat gyapjumellények 400 leitől
Divat Puloverek 500 leitől
Fildacos harisnya, minden színben 85 lei
Divat bőrkecsyűk..... 295 lei

Gyermek- és téli kecsyűk, valamint gyapju harisnyák, sálak és gyermek sveterok legolcsóbb bevásárlási forrása

„Helios“ Főtér 7.

Előjegyzési naptárak

cégnyomással, megrendelhetők a

Bernát

papirosáruházaiban — Cluj

Talán néhány hét gyon súlyos gatták meg tások nem. A világ részét a pából. Valószínű, érték megyszerű dely zsidósága. És hetik fel a valenbb lenkezőjét az első hel dozinak azok a pol potok és m lelki megny hozta volna a tényben megérns ez erdélyi zsi

A nehé geink közül dr. Olchwa két napon munk volt tőle, az em pontjairól s das végző h hogy ez a tén kereszt szavaiban: szinte a ko tisztságtát vagy értele avatja Olc

Meglepő megjelenés bernek láts éves, nagy rendelkezik tárgyu elő resz ül csill rásban lefo közben, egy ről mondot lye a legj tere valóán angol nevel szági szárm Ánnál inká m-tszésű ar hideg mozd szemeket, s el a száját, díja kelet telve van Olchwinge hogy tudja hangját has tompi ja a nem artiku hogy a ha hallgatót. gondolatok den alkalor

Tegnap tött egy ör getni a kart do t, azok g felvillanásol éppen dikta

— Most délyi zsidós valósággal diának nagy visel. Alka azoktól, ak lényegtől, a hát mondja zsidóságtona szi-ro-tip gyejünk a s ra. De mi tüzkek len ezért a zsid a büszkelke

Egy előadás margójára

Talán nem is egészen véletlen dolog, hogy néhány héten belül a világ zsidóságának nagyon súlyos reprezentánsai egymás után látogatják meg Erdély zsidóságát. Ezek a látogatók nem is titkoljanak egyetlen ólt szolgálta. A világ zsidósága megfeszített erővel veszi ki részét a palesztinai zsidó államépítés munkájából. Valóban munkát adnak, komprimált munkát, értéke sűrített munkát: pénzt. Ebből a nagyszerű és áldozatos nemzeti munkából Erdély zsidósága még hiányzik. Csak Erdély zsidósága. És ez valami egészen különösnek tűnhetik fel a távoli szemlélőnek. Mert a legközelebbi közel zsidóságról már a teljesen ellenkezőjé kell megállapítani. A régi zsidósága az első helyek egyikén áll az országépítés áldozóinak sorában. Ugyanaz az ország, ugyanazok a politikai, társadalmi és gazdasági állapotok és mégis egymástól annyira különböző lelki megnyilvánulás. Ha az ügy érdeke is nem hozta volna közénk ezeket az urakat, magában a tényben meghuzódó probléma érdekessége is megérné azt, hogy közelről tanulmányozzák az erdélyi zsidó helys. tét és népet.

A néhány hét óta közöttünk járt vendégeink közül mint zsidó intellektus bizonyára dr. Olschwanger a legkimagaslóbb. Kolozsváron két napon belül három előadásában is alkalmunk volt győnyöröködni, és azt amit hallottunk tőle, az emberi gondolat legmagasabb csúcspontjairól sugározta felénk a minden gondolkodás végső kiteljesülését: az élet szeretetét. Az, hogy ez a nagy életszeretet a zsidóság szerzetén keresztül érik színté ki nyilatkozatát, és szavaiban: nem csökkenti ennek a szeretetnek színté a kozmoszt m gába ölelő nagyságát és tisztaságát — de a zsidó gondolat gondolkodás vagy érzélelvilág és meglátások reprezentánsává avatja Olschwangert.

Meglepő jelenség gondolataiban és külső megjelenésében egyaránt. Egészen fiatal embernek látszik, talán harminc vagy harmincöt éves, nagy irodalmi és művészeti ösmérettel rendelkezik és ezek az ösméretnek egészen más tárgyú előadásainak során is, akaratlanul kerekül csillannak. Tegnap, egy szekebb tárgyságban lefolyt inkább beszélgetése mint előadás. Közben, egy nagy magyar költőnek költészetéről mondott olyan frappáns meglátásokat, amelyek a legjobb magyar esztétáknak is becsületére válnának. Ő, az oroszországi származású, angol nevelésű zsidó gondolkodó. Az oroszországi származás egyáltalán nem látszik rajta. Annál inkább az angol nevelés. Szép, nemes művészi arca órák hosszat megrezz-nés nélkül hideg mozdulatlanossággal tudja a rátapadó szemeket, soha egy hangosabb szó nem hagyja el a száját, az előadás hevében alig-alig mozditja kezét egy halk gesztusra, de a hangja telve van lelkesítő muzsikával — és Olschwanger nagyon jól tudja ezt. Látszik rajta, hogy tudja ezt. Abból a médből, ahogyan a hangját használja. Amennyire csak teheti, le tomolja a hangját, előadás közben szándékosan nem artikulálja a szavakat, mert nem akarja, hogy a hangjának muzsikája hipnotizálja a hallgatót. Magasabbrendű hipnotizist akar: a gondolatokkal akar hipnotizálni — és ez minden alkalommal tökéletesen sikerül neki.

Tegnap a kolozsvári Barisszia körében töltött egy órát. Nem előadásra jött: csak beszélgetni akart a fiukkal és lányokkal. Amit mondott, azok gondolatsíkrák, rapszodikus gondolatfelvillanások voltak, úgy, ahogyan a véletlen éppen diktálta őket.

— Most, hogy kezdem megösmerni az erdélyi zsidóságot, — mondotta többek között, — valósággal megdöbbenek annak a lelki tragédiának nagysága előtt, amit ez a zsidóság képvisel. Alkalmam volt sokaktól megérdeznem, azoktól, akik már eltávolodtak a zsidó népi lényegtől, az úgynevezett asszimilált köröktől: hát mondjátok meg, miért szégyellitek ti a zsidóságot? És erre a kérdésemre szinte szívtip volt a válasz: „kérem mi nem szégyeljük a zsidóságot, sőt büszkék vagyunk rá.“ De milyen jogon mernek ezek az emberek büszkék lenni a zsidóságra? Tettek valamit azért a zsidóságért, hogy megvolna a jogomuk a büszkélkedésre? Mert a zsidóság manapság

nem egy „állapot“ — a zsidóság manapság a „tett“...

Amikor fiatal voltam, én is sokat győtrődtem az élet értelmén. És egy egészen különösnek látszó megállapításra jutottam. Különös, fiatalos, de most is igaznak érzem. Az élet három „dimenziója“ körül az, amelyiket a legreálisabbnak volnánk hajlandók érezni, a legkevésbé kézzelfogható. Hiszen tudják az élet három „dimenziója“ a múlt, a jelen és a jövő. És e három körül éppen a „jelen“ az, ami a legkevésbé reális, a legkevésbé valóság, sőt tökéletesen irreális fogalom. „Jelen“ az nincs. Ez a pillanat, amelyben egy i betűre a pontot tezem, amint rátettem a pontot, már a „múlt“hoz tartozik, egy pillanattal előbb, hogy rátettem a pontot, még a „jövő“hoz tartozott. „Jelen“ tulajdonképpen nincs. És nemcsak az

Kihírdették az ítéletet a temesvári antiszemita tüntetések zsidó vádlottai ügyében

Reiter Ernót felmentették, a többi vádlottakat öt és hat hónapig terjedő fogságra ítélték

(Timisoara-Temesvár, december 14. Az Uj Kelet tudósítójától). Ma délelőtt egy bírói ítélet hangzott el Temesváron, amelynek kihirdetését napok óta pattanásig feszült idegekkel várta az egész város. Minden túlzás nélkül megállapítható, hogy egész Temesvár az utóbbi napokban az úgynevezett Reiter-per hangulata alatt állott. Ennek a pernek pedig két hangulata is volt, egy természetes, amely a dolgok objektív ismeretében ideges türelmetlenséggel várta a bírák szavát, és egy mesterséges, amelyet tendenciózus és szívós munkával tervszerűen készítették elő a román lapok a közvélemény egy részében.

A pör előzményei

Maga az esemény, amely miatt isenként zsidó fiu került a temesvári törvényszék vádlottak padjára, eléggé ismeretes. 1924 december 9-én éjjel, az antiszemita diákmozgalom évfordulójának előestéjén, nagy tüntetések voltak hangosak Temesvár utcáin. Ez éjszaka törték be másodizben a zsidó licum aknáit és ez éjszaka volt szüleiké más, apróbb-nagyobb kilengéseknek is.

Ugyanezen az éjszakán a gyárvarosi hídnál több fiatal ember két román diákot, névszerint Vasillu és Nicolau politechnikai hallgatókat megüldözt. A verekedés során az egyik diák orrosontja eltört és súlyos sérülésével kórházba szállították.

A támadás után a temesvári ügyészség vádat emelt gyilkossági szándék miatt Reiter Ernő közismert temesvári sportember ellen, valamint tizenegy más temesvári zsidó fiatalember ellen, mert bennük gyanították az éjszakai merénylet tetteseit.

Az első tárgyalás

Az első tárgyalást még ez év június 13-án tartották meg. A pert kettős tanács tárgyalta: Farcescu elnök és Neagu szavazóbíró. Reiter Ernő ártatlansága már az első tárgyaláson kétségtelenül kiderült, a többiek pedig mindannyian tagadták a terükre rótt büncselekményt, csupán két tanu vallott ellenük. A tárgyalás végig feszült atmoszférában folyt le. A terem diákhözönsége sűrű közbeszólásokkal zavarta minduntalan a tárgyalás menetét és a zsidó fiatalembereket védő Matei és Botez ügyvédek különböző fenyegetésekkel igyekeztek presztizsionálni, hogy a védelemtől elálljanak. A két bíró a bünpert teljesen letárgyalta, ítélethezatalra azonban nem került sor, mert a tanács két tagjának véleménye nem egyezett egymással és harmadik szavazóbíró delegálását kérték.

Az új tanács többször tüzte napirendre a pert, letárgyalni azonban egyszer sem tudta, mert a vádlottak és tanuk egy része nem jelent meg a kihűzött napon. December 7-én végre rendőri karhatalommal vezették elő a hiányzókat és a törvényszék megtarthatta a második érdemi tárgyalást. Akkor derült ki, hogy a tanács nemcsak új szavazóbírót kapott Lambrino bíró személyében, hanem isme-

elvont gondolkodásban, de a reális életmegérzésekben is. Minden örömrünk a múlt dolgok, elmúlt események és megélésekből fakad, minden életörökvésünk a jövő reményeiből táplálkoznak. A múlt és jövő szinténikus lelki átélése adja meg az élet nemes értelmét és ez adja meg a cionista mozgalom lényegét is. A népi és nemzeti múlt átélésén keresztül lelkünkkel, vágyainkkal és tetteinkkel belékapcsolódni, beléolvadni a népi jövőnkbe. Ez a cionizmus filozófiája...

Gondolatsíkrák, érdemes lett volna gyorírással lejegyezni őket, hogy egyetlen villanásuk se vesszen el. Lesz o értelme, hogy ez az ember itt tölt közöttünk néhány nspot? A szikra felvillan és — elmúlik. Vajjon marad-e belőle valami melegség az erdélyi zsidók szívében? (g. j.)

retlen okból a tanács elnökét is kicserélték és Farcescu helyett Athanasiu elnököt a december 7-iki tárgyaláson. Az eljárás ellen úgy az ügyész, mint a védelem felterjesztéssel élt, amit azonban nem vettek figyelembe.

Másodszor is letárgyalták a pört

Szenvedélyektől túlfűtött levegőben éjjel két óráig tartott a december 7-iki tárgyalás. Athanasiu elnök erős kézzel uralkodott a terem, sikerült feketartania féligmeddig a hallgató közönségből kirobbani készülő szenvedélyeket és így tudta valahogy biztosítani a tárgyalás nyugodt menetét. Ezen a tárgyaláson felolvasták a júniusi tárgyalás jegyzőkönyvét, amelyből kiderült, hogy Reiter Ernőt mind a két bíró felmenté, a többi tizenegy vádlottára Farcescu, a júniusi tárgyalás elnöke hat hónapra börtönt, míg Neagu szavazóbíró egy öl máfél évig terjedő börtönt kívánt kiszabni. Ejjel két órákor Athanasiu elnök bejelentette, hogy az ítéletet 13-an kedden délelőtt hirdetik ki.

A tárgyalás után a hallgató közönség tüntetni kezdett, elmenőben az egyik vádlottat inzultálta. Bo ez védőügyvédet pedig dalolva és pfuj-olva kísérte lakásáig s addig nem tágitott melőle, míg az ügyvéd formális ígéretet, nem tett, hogy a védelemről nem mond.

Az ítélet

Ma, kedden délelőtt az ítélet kihirdetése órájában a törvényszék épületét és környékét hatalmas diák-és rendőrtömeg lep e el. Pontban 12 órákor hirdette ki Athanasiu elnök a törvényszék ítéletét, amely Reiter Ernőt felmenti, Natlali Mórt, Österreicher Gyulát, Österreicher Rezsőt, Weinberger Jakabot, Weisz Salamont és Gottlieb Manót öthavi és 25 napi fogságra, Neumann Ábrahámot, Gottlieb Ernőt 6 havi fogságra ítélte, valamennyi vádlottat közös kártérítés és perköltségek címén pedig százezer lejben marasztalta el. Az ítélet ellen az ügyész és a védelem is felebbezett. Dr. Ungár a védelem nevében semmisségi panaszt jelentett be a bíróság összetétele miatt.

Az ítélet kihirdetése után rendezavarás nem történt, a terem közönsége rendben oszlott szét.

Moskovits és Társa

Cluj, Főpostával szemben.

30 drb. valódi alpacca evőszköz L.	1075
70 drb. teljes konyhaberendezés ...	1995
6 pár nikkelezett Solingeni evőszköz	198
26 rézes valódi karisbadiétkészlet	1250
Garantált minő egü prima husdaráló	198

Vásárolt-e már

az Uj Kelet szelvényeivel?

Katonatiszti ruhákat olcsón fest kakira Czink, Cluj

Német
Francia
Angol

Orvosi folyóiratait

LEPAGE-nál Kolozsvár, most rendelje meg, ha rendes szállítást biztosítani óhajt. Kérjen jegyzéket. Eredeti kiadói árak.

Egy műtanos örökösödési per, amelyben a természetes apa a törvényes apa hagyatékát perli fia számára

(Cíuj Kolozsvár december 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A közeli napokban szokatlan és különös per kerül tárgyalás alá a kolozsvári törvényszék előtt. Látszólag egyszerű polgári per, annak is ezer változatban ismert fajta: örököségi kereset. Ez a per azonban mégis kiemelkedik a sok közül. Az akták szinte zsúfolt eseménytömeg mögött egy zürz varos kor, az emberi devalváció korának tragédiája vibrál. Valóságos korrajz: a világháború borzalmasságaival, a háborút követő idők fejtelenségeivel, amelyekben emberéleték és emberi sorsok a pillana ról pillanatra változó események kényekedvények áldozatai. Ime a per előzményei:

Bodor Janos bevonul és elűződik

Bodor Janos mérnök és tartalékos főhadnagy 1914-ben bevonult. Kora hejjasli órában indult a menetszárad. Bodor Janosnak alig maradt ideje, hogy feleségét és két gyermekét utójára megcsóválja. Előbb a szerb, majd az orosz frontra került. Va ahol G. licében harcolt a házáért Bodor Janos, mint millió más. A levélben, amely rövid idő múlva hazakereszt, csak annyit tudott írni a fiatal zászlós, aki alárendeltje volt Bodor zászadparancnoknak: „R. honra tudunk, Ó. elől rohant kivont kardjával. U. ana a szárad. A muszkák gépfegyverrel fogadtak. Az első sorokban sokan elbuktak. Janost, akit az egész szárad bálványozott, nem láttuk többé. Nem tudjuk mi történt vele. Ha soráról értesülést kapunk, azonnal értesítjük Nagyságos Asszonyt.” Bodor Janosról természetesen semmi többé nem jött értesítés, mert az elők később volt, akit a gépfegyvergolyó leterített. Fölötte védő csoportot képeztek az utána rohant és elbuzott barák.

A harmadik fiú

Bodor Jánosné is tudta ezt. Két év múltával egy katonai iszt kezdett udvarolni Bodor Jánosnak. Bihari Miklósnak hívták, fess volt, snájdig és hadnagy. Az otthon kényelme és oltalma alatt élvezte a hőskönek kijáró h. do latot. Az ismerkedésből röviden intum barátság lett, mert Jánosról nem jött semmi értesítés, mert János örökre elnémult a galiciai mezőn. Az események pedig filmszerű gyorsasággal és változatossággal pergett le. Két év múltán, 1918-ban fia született Bodor Jánosnének. A harmadik a családban. Két szőzke mellé egy fekete, akit a világháború hozott fájdalmas ajándéknak.

1919. Forradalom. A barátság — amely barátság maradt — megszakadt. A hadnagyot és Bodornét elsodorták egymástól az események. A kis család, a megmaradt vagyonkából szűkösen, de nyugodtan és zavartalanul élte tovább életét. Az asszony, aki nem várt senkit, és három gyerek, akik várták apukát. Két idősebb gyerek, akinek két apukát adott a végzet, és a harmadik, akinek egy sem volt. 1920. Spanyolhártya. A két szőzke fiú, az egyik 12, a másik 10 éves, egy és ugyanazon a napon kerültek ágyba. Forró láz vette ki testüket, más nap félrebeszéltek és apukát reklamálták. Harmadnap mindkető halott volt. Az asszony, akit két kezével sujtott az Isten, zokozott és eltemette gyermekeit. Érezte, hogy vétkezett és bűnhődött.

Bodort hősi halottnak nyilvánítják

Az oroszországi foglyok is visszatértek. Nyilvánvaló volt, hogy férje többé vissza nem tér. Kérését nyújtott be a magas hatóságokhoz, amelyben férje halottnyilvánítását kérte. Ezer kilenczázhuszonekettőben megjött a válasz: Bodor Janost hősi halottnak jelentették ki. Az asszony azonban ekkor már nem élt. Egy súlyos vakbéloperációnak vetette alá magát. Komplikációk álltak be. Hishártyagyulladás. Az asszony, aki szeretett és aki bűnhődött,

aját halálával váltotta meg egyetlen, életben maradt törvénytelen gyermekét.

A megmaradt ház és kis vagyon körül pedig megindult az örökösödési harc. Az árván maradt utógyereket a Szamosújváron gazdálkodó Bihari Miklós magához vette. A Bodor család hallani sem akart a kis törvénytelen árva létezéséről. Az elhalt és mártusában az

Tízmillió fonttal fizetése képtelen lett Anglia egyik legnagyobb acélgyára

Öt évi moratóriumot kért hitelezőitől az Armstrong-Witworth cég és leéptti egyes vállalatait. Más cégek is a leéptésre gondolnak

(London, december 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nemzetközi körökben is őrült féltést keltett a londoni Armstrong-Witworth cég váratlanul kitört válsága. A hatalmas koncern, amely az angol vas- és acélipar egyik legtekintélyesebb reprezentánsa, hogy a hatósági beavatkozást elkerülje, 5 évi moratóriumot kér a hitelezőitől. Ez az eset nagyon jellemzi azt a nehéz helyzetet, amelyet az angol nehézipar most átél. Hivatalos közlése szerint az Armstrong-cég közel 10 millió font sterlinget, vagyis teljes részvénytőkejének megféléli összegét elvesztett olyan vállalkozásokba, amelyek nem csak a cég eredeti tőkecsomagjába és amelyektől a közlebbi időben jövedelmét várni nem lehet.

A rendes hitelezőket a cég ki fogja elégiteni, csak az elsőbbségi joggal bíró hitelezőket és a biztosított hitelezőket szólítja fel a moratórium elfogadására.

A nagyváradi textilkereskedők tiltakoznak a behozatali vámok felemelése ellen

Küldöttséget menesztettek Bukaresztbe a szerelmes tarifa módosítása érdekében. A felemelt fogyasztási illetékek hatása a nagyváradi piacon

(Oradea-Nagyvárad, december 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagyváradi Kereskedelmi Csarnok tegnap septa közhöz a pénzügyminiszter táviratát a fogyasztási adók emelésére vonatkozólag. A fogyasztási adók, mint ismeretes, igen sok árucikknél az eddigi négyzere sere és öszörösre vannak felemelve, így a cukor fogyasztási adója ma egy lej helyett négy lej. Ahogy a fogyasztási adó felemelésének híre elterjedt a városban, természetesen magával vonta az azonnali drágulást.

A cukor már előre elment a piacról, most azonban már a 36 lejes cukrot 40 lejért kg-ként meg lehet kapni.

A pénzügyminisztérium rendelkezések azonban van egy homályos pontja. Még pedig az, hogy nem intézkedik arról, hogy a fogyasztási adók felemelése után vásárolandó árucikre vonatkozik-e, vagy pedig azokra is, amelyek már raktáron vannak. Eppen ezért dr. Fried János, a Kereskedelmi Csarnok főtitkára ma feltereste a pénzügyigazgatót és kérte, hogy táviratilag kérjen felvilágosítást erre vonatkozólag a minisztériumból.

Az importvámok felemelése ellen

A Kereskedelmi Csarnok textil- és rövidára szakosztálya tegnap ülést tartott, amelyen Leitner Sándor, Grünberger Sándor és dr. Fried János főtitkár beszámoltak az aradi konferenciák tárgyalásának eredményéről. A pénzügyminiszter ugyanis leüldöztette azt a tervzetet, amely a behozatali vámok felemelésére vonatkozik. A konferencia megállapította, hogy

a behozatali vámok felemelése indokolatlan és tönkre teszi a vevőképes fogyasztóközönséget.

árvaszék úgy döntött, hogy a kis Bodor Miklós nem tekinthető egyenes leszármazottnak, tehát nem örökölhet. A döntés alapján a múlt év őszén a kolozsvári törvényszék kimondotta, hogy a vagyont a harcra elesett Bodor János oldalági rokonai öröklik.

De most jó a poen. Itt közbelép az apa és gyermeke jogait követeli. Bihari Miklós felebezéssel élt a törvényszékhez, melyben megtámadta az árvaszék döntést. Így érvelt:

„Bodor Jánosné törvénytelennek nyilvánított kiskorú gyermeke, Miklós, 1918-ban született. A hadügyminisztérium Bodor Jánost 1922 januárjában deklaráta halottnak. Eddig az időpontig tehát Bodor Jánosné gyermekei törvényeseknek kell hogy elismertessenek, mert a hadügyminisztérium megállapítása szerint Bodor János 1922-ig életben volt és így apja Bodor Jánosné gyermekeinek.

Az érvelés logikus, egyszerű és világos. Kolozsvár jogászai körében hallatlan érdeklődéssel tekintettek a per kimenetelére el.

Az immobilis lett cég válságát olyan vállalkozások idézték elő, amelyekre a háború után rendezkedett be, különösen a magánházak építésére vonatkozó szerződések, amelyek nem bizonyultak előnyönek. Ezért a cég direktóriuma elhatározta, hogy ezeket az ületeket leéptti és teljes energiával a Tynce-tolyó mellett és az openhawii fővállalatok fejlesztésére tekeredik rá. Hic szertart a Vickers és Armstrong által megindított leéptítési vállalkozás más nehézipari vállalatok is megkezdik, amennyiben leírják az alapörvényüket és az ipart hozzáalakítják a modern követelményekhez. Így például a vas- és acélgyarak olcsóbb külföldi vasbeszerzési forrásokat igyekeznek szerezni, minthogy az angol raktárak kimerültek.

Az Armstrong-cég kritikus helyzetét főleg angol szénstrájk idézte elő.

As Uj Kelet
edg nap
Szarkesztik
Felelős szerke
As Uj Kelet
megjeld

Öc

Alattam
felettem
közölkés
s előre
A röpön
hizem a
s magam
a fellegel
De, mert
az ocean
s pogány
a fellegig
S bar sze
mely hivo
ez éa sziv
s ez szeb
S mert g
s szent K
tenger és
én nagy

— A lit
daja Szam
ganda folj
dekóren. A
a párt megs
falvakban me
jövő év elej
várják a párt
A rapokon
liberals miti
zott a párt
Dsgos auré
Csak annyi s
savai után
órán kereszt
és adta meg
szervezésére
szatméri ügy
szóltat fel. M
tette, hogy a
bító-i ása m
kül no-ég né
autón Bukare

— Dr. C
sása. Nagy
számára vol
Oswanger lo
zsidóság szin
tá a diszter
telt és a köz
dr. Oswange
Wileusky p
a Karen Haj
geket dr. B
a Karen Haj
mig dr. Will
tolmácsolta
ndvöztetét. R
lyos helyzeté
pes szanálai.
nagy figy-le
á litotta péld
az uralma al
volt a politik
fosztani nem
mus lényegés
élet beszéi
zidó ujjáépít

— Megalakult a dési Kishitelbank és Takarékpénztár. Vasárnap, december 11-én alakult meg Désen a zsidó hiszegetszencziák bankja a részvényesek nagyarányú érdeklődés mellett. Az intézet alapítókéje egymillió lej, amelyből az igazgatóság egyelőre határszáz lej értékű részvényt bocsátott ki és ezt teljes összegben le is jegyezték. Az alakuló közgyűlés elnöke Dux Mór bankigazgatót választotta meg, aki részletesen ismertette ennek az intézménynek a hivatását és fontosságát. Az alapszabályok el fogadása és a megszokulás előfeltételeinek megállapítása után megválasztották a bank igazgatóságát és felügyelőbizottságát, amelyben a dési zsidó társadalom valamennyi rétege képviselve van. Az igazgatóság tagjai a következők: dr. Agai Andor, Biró József, Farkas Dávid, Friedmann Izák, Handler Izák, Hirsch Ábrahám és Dávid, Letovics Lajos, Lillenthal Sándor, Mocovszky Salamon, Nosztor, Weisz József, Ordentlich Ferenc, Rosenbergs S. Léb (Bethlen), Rosenthal Ignác, Rosenzweig Jakab, Schwartz Berl, Weisberger S. mu és Wiegner S. mu. Felügyelőbizottság: Dux Mór, Goldenberg Adolf, dr. Havas Jenő, dr. Letovics Mór, Lévi Ignác, Rosenzweig Vilmos, Salamon Adolf és dr. Weinberger Mór. Pótlás: dr. Ellinger Ignác (Bethlen), J. remiás Ignác (Learda) és Löwinger Lipót (R. tteg). Az alakuló gyűlésen a főponost Schwartz Miksa főtitkár képviselte, aki hosszabb beszédben vázolta a szövetség és az önszervezés racionális módjának a fontosságát. Majd biztosította a közgyűlést, hogy az ilyen törekvések előmozdítására számíthatnak a Joint Reconstruction Foundation támogatására, amelylyel még fokozottabb mértékben lehetséges válik az intézet eltruisa munkája a zsidó hiszegetszencziák érdekeinek védelmében. A megalakulás kimondása után az igazgatóság azonnal megkezdte a szükséges lépéseket a kormányhatósági engedély megszerzésére és reméli lehet, hogy a dési zsidó hiszegetszencziák bankja már januárban megkezdheti működését.

Haemoran végbél upok

azonnal megszüntetik az avareres fájdalmakat.

— Insulin patió anyagot találtak fel. Bécsben dr. Schur professzor laboratóriumában dr. Löw és dr. Pfeiler asszisztenseknek hosszas kísérletezések után sikerült chininből olyan preparátumot előállítani, amely hatására nézve megközelíti az insulint. A mesterséges chininpreparátum nemcsak a vér cukorkészletét nyomja le, hanem alkalmas arra is, hogy a cukorbetegnek teljesen elnyomja a cukor kiválasztódását, sőt ami annál is több, alkalmas arra, hogy az acetontesteket a normális mértékre képes hozni.

— Sétálás közben agyszélhűdést kapott és meghalt. Déváról jelentik: Dr. Fürst Ede, a vajdahunyadi járás közismert állatorvosa tegnap Dévára jött ismerősei meglátogatására. Amint a város főutóján sétáltak, Fürst egyszerre összeesett a kórházba való szállítás közben meghalt. A kórházi orvos agyvérzést állapított meg a halál okául. A holttestet Vajdahunyadra viték, hol a város osztatlan részvéte mellett temették el. Fürst Ede az egész környék társadalmának szimpatiját bírta. Halálával súlyos veszteség érte a vajdahunyadi zsidóságot és különösen a cionizmust, melynek lelkes híve volt.

Bármily zeneművel

legelőcsobban raktárról azonnal szállít
Révész Béla, zeneműosztály
Marosvásárhely. Kérjen árjegyzéket.

* Friss élő hal. Mint előző években megkezdtek az élő és friss halak szállítását. Állandóan kapható bármely nap hízlat élő ponty. Sallak Dezső és Konkoly István cégnél.

Gyomor- és bélzavaroknál, étvágytalanságnál, szorulásnál, felfúvódásnál, gyomorfájdalomnál, felelőfégnél, szédülésnél, homlokfájásnál, hányingernél 1-2 pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz alaposan kitisztítja az emésztésutjait. Közkeletben ismert, hogy a Ferenc József vizet még a fekvő betegek is nagyon szívesen isszák és általában dicserik. Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és faszertüzletekben.

Bach, Beethoven, Chopin, Schumann, Schubert stb. A zenevilágirodalom legjava zongorán leszállított áron

30 le a LEPAGE zenemű-osztályban, Kolozsvár.

Száz füzetből és 33 kötetből áll a sorozat. — Egy füzet husz oldal, szerző portraitjával. Vidékre aznap expedít, nem tejszót visszavosoz Lepage. Kérjen zeneműárjegyzéket.

— Szamara és kordéja van már Breuer Vilmosnak, a zsidó szegénység és sorföldöztség típusos alakjának. Jó emberek ajándékozták neki, hogy felépíthessék a nyomorúság sorából. A kordé és a szamar azonban még nem elég az idősegghez, ha a szamarak nem tud enni adni a „gazda” és a kordéból hiányzik az ár. A jóéget, a környéket meg kell tudni egy gesztussal, hogy ez a szegény zsidó Clairquettile ne csak a szamarának tudjon kórót adni, hanem önmagának — kenyeret is. Varácsoljon hát a jóság a kordéba kenyeret is. Kolozsvár tehetőse kérekedő juttatásnak egy kevés ért Breuer Vilmosnak, a zsidó sors esztijének. Hadd hagyja el a sok sch-j után fatty is Breuer Vilmos ajkát, — meglátjátok: a szamar is, a kordé is vigabban döcög a sáros utcán végig. Hiszen, aki örömt szerez másnak, az magát örvedereti meg.

— Megpofozták de Rivera diáktorfiát. Madridból jelentik: Az emittéjél Madrid legelőcsobb mulatóhelyén, az „Alcazar”-ban de Rivera diáktor fiának kínos affér a tamadt néhány civilben megjelent utóztástól, akik megvető megjegyzéseket tettek a diáktorra. A fiatal Primo de Rivera eszen egy felháborodott, hogy a tisztek felé rohant. A tisztek erre ráadások a fiatalemberre és össze vissza pofozták. Másnap lovagias terep jutott az ifjú, de az apa megítélte fiának, hogy párbajt vívjon. Minthogy a fiu csak huszéves, az apának a spanyol törvények értelmében jga van megadályozni fia párbaját.

— A kolozsvári zsidó Nőegylet zártkörű álarcosbaja. Január 9-én este rendezte meg a kolozsvári izraelita Nőegylet a szezon legelső zártkörű álarcos jelmezest báját a Newyork összes termében. Öletes és művészi jelmezek tervezését Roth György iparművész (Strada Universitatii—Egyetem-utca 3.) vállalta.

— Meghalt Ozman Digna pasa. Kairóból egy érdekes férfi halálhíre érkezett. Meghalt Ozman Digna pasa százöt éves korában rossleli fogságában. Ozman Digna eredetileg rabszolga-kereskedő volt és nagy vagyon ura. Amikor az angolok elfoglalták Egyiptomot, elő dolguk volt megszüntetni az emberkereskedelmet. Ozman Digna mohóságát és haszonlesését más téren igyekezett kielégíteni és föllázította a mahoi törzset az angolok ellen. Sikertült is neki egy huszezer főből álló sereget összeroboznia. Szudánban hadjáratot vezetett az angolok ellen és sikerült neki Gordon tábornokot legyőznie. Amidőn azonban a mahak birodalma, amelynek Ozman Digna pasa volt a feje, összeomlott, ő maga is fogságba került és fogságban maradt 1899 óta halála napjáig.

Zsidó gyermekek

számára legszebb játék a

palesztinai képes dominó

Kapható a Keen Kajemeth Irodájában, Cluj, Str. Baron L. Pop No 10 — Uj Kelet épület.
Postai megrendelést vidékre is küldünk.

Ára 50 lei.

Karácsonyra

legszebb ajándék a könyv!

Őn a kultúrát terjeszti, ha gyermekeknek, ismerőseinek könyvet vesz ajándékba. Cégünk az összes, bárhol hírolt könyveket, alkalmi sorozatokat stb a legelőcsobban szerzeszati te.

Révész Béla, Targu-Mures.
Állandó zenemű, gramofon és lemez nagy raktár

Hirdessen az Uj Keletben

SPORT

Haggibbor-versenyző győzött az ATE ping-pong versenyén

Mauthner Ödön (Haggibbor) sikere Aradon

Vasárnap ez hétfen rendezte meg az ATE országos ping pong versenyét. Az asztali tenisz csak az utóbbi években indult Erdélyben erős fejlődésnek és az aradi verseny először nyújtott alkalmat az ország ping pong játékosainak, hogy erejüket összemérjék. A versenyen startolt a Haggibbor ping pong gárdájának képviselőiben Mauthner Ödön is, aki főtenyes stústan, gyönyörű formát játszva ki, biztos győzelem lett a férfi egyes bajnokának.

Mauthner Ödön kiünő képességeit misem jellemzi jobban, mint az, hogy összes riválisával szemben győztesként került ki a küzdelemből és játékkal már a verseny első napján eldöntötte a férfi egyes sorsát. Amint aradi tudósítónk jelenti, a verseny aradi, temesvári és nagyváradai résztvevői nem veszélyezteték Mauthner első helyezését és a tulajdonképeni küzdelem a második helyezéért folyt Ponta és Laczay aradi versenyzők között.

A fiatal Haggibbor-versenyző játéka egyébként is átlagos felhűnést keltett Aradon. Elegáns ütőkezelése, bombaszerű leütései révén mesze kimaradt a játékosok mezőnyéből. A másik két kolozsvári versenyző: Szenkovics (KKASE) és Kalmár (TC) nem értek fel Mauthner klasszisához. A verseny végeredményei a következők:

Férfi egyes: 1. Mauthner Ödön, Haggibbor, 2. Ponta, ATE, 3. Laczay, AAC.

Férfi páros: 1. Ponta—Pahoray, ATE, 2. Weisz—Papir, Kadima.

Itjúsági verseny: 1. Albert, ATE, 2. Krenner, AAC.

Csapatversenyben: 1. ATE 39 győzelem, 2. AAC 29 gy., 3. Kolozsvár 21 gy., 4. Kadima.

Chlorodont fogpaszta, Chlorodont fogpor, Chlorodont szájjízkivonat

Ne felejtson el
vásárolni az Uj Kelet szelvényeivel.

Tulhal
karác

Sz
Lor
Mar
Önb

dec

20% e

Korcsolyár
ba

Kur
Cluj Kol

Fal

az

Lepa

Comunitate

76-1526 sz.

A brasovi c

lyszatot hird

Pályázata

rabbi-seminári

rabbi urak. A

illetőleg elaját

A megválas

a középiskolák

Az eddigi m

feltűtető pály

zendők 1927 j

A megválas

gítás és a szok

des fizetés meg

Az utazási

meghívottaknak

Brasov, 1926

No 1864-192

Comunicam,

bina Intrepozit

en biropl ei di

vis 1926 ora

debitor tardiv

Com. ss vor vi

rechi de ghe

ziile ei din Clu

Marfa de ma

pozitie si event

se fixeaza in

pareche de ghe

torii pot inspec

firma de mai s

de biro.

Licitantii ne

strigare drept v

Comparaturul

caire stat.

Cluj 14 dec

ngorán
AGE
ztály-
svár.

portraitjával
egyéket.

győzött
rsenyén

re Aradon
meg az ATE
asztali ten-
is Erdélyben
szeny előzőr
pong játéko-
A versenyen
gárdjának
aki főlényes
a ki, biztos
ágnak.

égeit misem
ezes riválisai-
a küzdelem-
első napján
Amint szerdi
i, temesvári
szélyezteték
alsajdonképeni
olyt Ponta és

játéka egyéb-
Aradon. Ele-
ütései révén
hezonyából. A
Szenkovic
tek fel Mau h-
eredményei a

n, Haggibbor,

ay, ATE, 2.

TE, 2. Kren-

39 győzelem,
gy, 4 Kadima.

odont fog-
ivonat

en el
szelvényeivel.

Tulhalmozott készlet miatt
karácsonyi ajándékoknak alkalmas

**Színházi látcsövek,
Lorgnonok,
Manicor eszközök,
Ünborotváló készülékek**
december hónapban

20% engedménnyel!
Korcsolyát, zsebkéceket páratlan választék-
ban, fellüvő olcsó árakon

Kun Máttyás Fia
Cluj Kolozsvár, C. Victorlel 2.

**Fali előjegyzési-
zsebi-
zsob-** **naptár**
az Ön cégnyomásával
Lepage - nál, Kvár

Comunitatea bisericească izraelită Brasov

76-1526 sz.

Pályázat

A brasovi congressusi alapon álló hitközség pályázatot hirdet rabbi állásra.

Pályázhatnak román állampolgársággal bíró, rabbi-semináriumot és egyetemet végzett oklevelű rabbi urak. A román nyelv ismerete kívánatos, illetőleg elszájtandó.

A megválasztandó rabbi ur teljesíti a hitoktatást a középiskolákban.

Az eddigi működést, családi állapotot és kort feltüntető pályázati kérvények alulírt elnökhöz ciz-
zendők 1927 január 10 ig.

A megválasztandó rabbi urat lakás, fűtés, vilá-
gítás és a szokásos stóladíjak illetik meg, a ren-
des fizetés megegyezés alapján fog megállapítani.

Az utazási költségek csak a próbaszónoklatra
meghívottaknak fognak megtérülni.

Brasov, 1926 dec. 12.

Dr. Kecskeméti Zsigmond
hitk. elnök.

No 1864-1926.

Publicatiune

Comunicam, ca la cererea firmei din Cluj „Al-
bina Intrepozite si Societate Comerciala Ancinima”
din biroul ei din Cluj, Piata Garii, la 20 decem-
bris 1926 ora 4 p. m. in contul si riscul unui
debitor tardiv in plata, in baza art. 306. Cod
Com. se vor vinde prin licitatie publica 552 pa-
rechi de ghete aflatoare ca gaj comercial in maga-
ziile ei din Cluj, Piata Garii.

Marfa de mai sus se va vinde intr-o sigura
pozitie si eventual si sub pretul de strigare, care
se fixeaza in suma de 300 lei pentru fiecare
pereche de ghete, adica in total 165,600 lei ama-
torii pot inspecta marfa si conditiunile licitatiei la
firma de mai sus in orice zi de munca in orele
de birou.

Licitantii ne vor depune 10% din pretul de
strigare drept vadiu.

Cumparatorul va achita 2% impozit si taxa
catra stat.

Cluj 14 decembre 1926.

Dr. Ioan Cosma
notar public

KÖZGAZDASÁG

Rossz auspiciumok között indul a téli szezon

A kereskedők nagy árukészletekkel várják a karácsonyi vásárt, de még alig van érdeklődés

(Cluj-Kolozsvár, december 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári piac, miut általában egész Erdélyben, majdnem biheselelen szivó-
sággal tartotta magát egész őszön át a legszor-
morubb dekonjunktura mellett, pedig igen te-
kintélyes készletekkel rendelkeztek be olyan
szeszónárval, amely tulnyomórészen nem kelt
el. A szeszónyas időjárás ugyanele minden
számításat kereskedőknél, mert a közönség még
a legszükségesebb cikkek beszerzésével is várni
tud. Néhány napig úgy látszott, hogy a téli
szezon mégis csak megindul, amelytől a keres-
kedők azt várják, hogy végül regresszálni tud-
ják magukat a hosszú fizetelenséggért, amely
a legkomolyabb cégek kitarátását is erős pró-
bára tette. De a váratlanul ismét enyhére for-
dult időjárás folytán ellanyhult az a gyenge
érdeklődés, amely főleg a fatusi lakosság részé-
ről nyilvánult meg.

Némi enyhülés jóformán csak a
tűzfűtésben

észlelhető, de a kereslet messze mögötte marad
a vásároknak. Az árak éppen ezért válto-
zatlanok, sőt gyenge kezekben bizonyos enged-
ményeket is el lehet érni. A piac hangulata
nyomott. A detálisták tekintélyes készletekkel
radálkeznek, amelyeket az enyhe idő miatt
nem tudnak eladni.

A borszakmában
a mult heti esőzés alig számbavehető élénkületet
hozott, különösen a külföldi talp és olcsóbb
készbőrben. Finomabb felsőbőr-iránt is meg-
indult az érdeklődés. Kézz cipőt, olcsó árú,
sintén vásárolnak, de a cipőkészítés még
ritkaságszámba megy. Az árak hírsé szállárduló
irányzatot mutatnak. Bizonyos áruajtákban
némi hiány mutatkozik.

Kolozsváron megmaradnak a régi maximális árak. Kolozsvár városi tanácsa ked-
den délelben az érdekeltek bevonásával ármáximáló
gyűlést tartott, amelyen a legutóbb megállapított
árakat változatlanul meghagyták. A husiparások, az
élelállat piac megszűlárdulására való hivatkozással,
egykes husárok felemelését kérték, amit azonban a
maximáló-bizottság rövid vita után, a közeledő ün-
nepekre való tekintettel, elutasított.

Megszűntetik a CFR autonómiáját.
Bukarestből jelentik: Az autonómiával felruhá-
zott CFR csődje már régóta toglalkoztatja az
illetékes köröket, amelyek arra határozták el
magukat, hogy gyökeresen megváltoztatják az
államvasutak kihasználásáról szóló törvényt.
A kormány elhatározta, hogy a CFR legfőbb
irányító szerveként önálló vasuti államtitkársá-
got állít fel. Az erre vonatkozó törvényjavasla-

A textilkereskedelemben
sem érezhető még a karácsonyi vásár. Némi
forgalom csak azoknál a kereskedőknél mutat-
kozik, akik személyi vagy más garancia mel-
lett készletfizetésre is adnak árut. Kereslet, bár
gyengén, csak általában divatáruban, harisnyá-
ban és keztyűben mutatkozik, főleg trikotázs-
ban. Pamutáruban az irányzat még nem esz-
komptálta a gyapot világgiaici áresését.

A december 11-én felemelt fogyasztási ille-
tékek miatt

a fűszerpiacon

feltűnően gyenge a forgalom. A detáilkereske-
delem jóformán a régi készletekkel dolgozik és
hítelbe is ad árut. Emiatt az angrókereske-
delemben is igen lanyha az üzletmenet.

A szeszpiacon

a hidegebb időszak beállta ellenére sem indult
meg a szezon. A helyzet változatlanul gyenge.
A pénzhiány és a felemelt adó miatt a terme-
lésnek még 20 százaléka sem fogyott el. A
piacon nagy készletek vannak és egyesek ol-
csóbban adják a hivatalosan megállapított árak-
nál. A redukált termelés mellett a fogyasztás a
tavalyinak 50 százalékát sem éri el. Még ma-
dig sok a piacon az ugynevezett rejtett roz, a
amely hátrányosan befolyásolja az árirányzatot.

Hasonlóképpen pesszimista hangulat uralko-
dik a gyermekjátékkereskedelemben, ahol pedig
máskor ilyen tájban igen szép forgalmat bo-
ryolítottak már le. Az ékszert piacon az olcsó
hamis ékszerek veszedelmes konkurrenciát ke-
denek jelenteni az aranyra és drágakövekre.
Az üzleti forgalom fellendülését mindenütt az
időjárás megváltozásától remélik.

tot a közlekedésügyi miniszter elkészítette és
tegnap már be is terjesztette a kamarához.
Hir szerint, az új vasuti államtitkárság még
decemberben megalakul és ezzel feloslik a CFR
jelenlegi igazgatóság és vezérigazgatósága.
Az államtitkárság felállításával óriási változá-
sok lesznek a vasut szervezésében, egy a ki-
használás, mint az adminisztráció tekintetében.
Az államtitkárság élére Mihail Jonescu tábor-
nokot fogják kinevezni, aki jelenleg a közle-
kedésügyi minisztériumnál van detasálva.

**## Csehszlovákiában már visszacsúszott a
szénkivitel.** Az angol szénkivétel megszűnése
már jóelőre aggodalommal töltötte el azokat az
államokat, amelyek a sztrájk alatt elhódították
az angol szén piacot és beiföldön is szinte ön-
kényesen diktálhatták az árakat. Az elmúlt
héten azonban — mint közöltük — Hamburg

Tőzsde

A piac állandóan lanyha. Kereslet alig van, a kínálat is tartózkodó.

Devizák	Valutapiac 1926 december 14 (Rador)								
	Kolozsvár	Zürich		Páris	Buka- rest	Buda- pest	Bécs	Prága	New- york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3680-3695	—	—	434	3720	13799	13898	652 ³ / ₈	1932 ¹ / ₂
Newyork ..	193-191	517 ³ / ₄	517 ³ / ₄	2505	193	71420	70925	3375 ¹ / ₂	—
London	929-932	2510 ¹ / ₂	2510	121 ¹ / ₂	935	3463 ¹ / ₂	343870	16370	48493
Páris	766-770	2072 ¹ / ₂	2067 ¹ / ₂	—	780	2856	2830	135	400
Milano	880-890	2370	2360	114 ¹ / ₂	897	3260	3227	153 ¹ / ₂	251
Prága	567-572	1533 ¹ / ₂	1534	—	575	2115 ¹ / ₄	2101	—	296 ¹ / ₄
Budapest ..	373-370	7257 ¹ / ₂	7255	—	27	—	9925	472 ³ / ₈	—
Belgrád	330-340	912 ¹ / ₂	912 ¹ / ₂	—	340	1259 ¹ / ₂	1250	5950	173 ³ / ₄
Bukarest ..	—	262 ¹ / ₂	262 ¹ / ₂	1275	—	384	385 ¹ / ₂	1737 ¹ / ₂	50 ³ / ₈
Varsó	—	57 ¹ / ₂	57 ¹ / ₂	—	23	7930	7838	375	—
Bécs	2680-2700	7302 ¹ / ₂	7302 ¹ / ₂	—	2720	10070	—	475 ³ / ₈	—
Berlin	4550-4560	12322	12322	—	46 ¹ / ₂	16999	16878	803 ³ / ₄	—

Száz leol árfolyama: Zürich (utó) 262.—, Páris 1275, Budapest 36400, Bécs 36550, Prága 173750

bikötőjében ismét megjelent az angol szén, most pedig Rotterdamban kötött ki hosszú idő óta az első angol szénhajó. Ezek a szállítmányok nem nagy kvantumot képviselnek meg, hanem inkább demonstratív célokat szolgálnak, de a kiviteli tilalmat már megszüntették, csak a közös és az antitraktus exportálásához kell engedély, úgy, hogy rövidesen teljes gőzöl megindul az angol szénáradat a kontinens felé. Az árak Angliában is bátya 20 százalékkal még mindig drágábbak, mint tavaly. Rotterdamban az a szén, amely a sztrájk befejezése előtt tonnánként 67 shillingbe és még többbe került, az utóbbi napokban már 30 shillingért is kapható volt, ami azonban még mindig két szerezésen nagyobb ár, mint milyen a sztrájk előtt volt a szén ára. Mindenesz ekkor a sztrájk megszűnésének hatásait már is érezni lehet, így például Csehszlovákiában, ahol novemberben nagyon élesen emelkedett a szénkonjunktúra. Csehszlovákia novemberi szénkivitele az októberével szemben lényegesen visszaesést mutat, habár a barnaszén exportja, amely főleg Németország felé irányul, egyelőre még tartja magát. Érdekos, hogy ezzel szemben Lengyel szénexportációja novemberben emelkedett és elérte a 3 és félmillió tonnához, amelyből másfélmilliót exportáltak. A hálföldre juttatott lengyel szénből háromszázezer tonnát Angliába szállítottak.

A kolozsvári Kamara akciója a házalókereskedelem ellen Kolozsvárt egyidő óta ugyiszólva elárasszák a házról házra járó alkalmi kereskedők, akik a vevőközönség jóhiszeműségével visszaélve, értékesítették áruikat. A házalók ellen, akik túnyomán külföldiek és nem tudni, mi uton jutottak az általuk ajánlott áruk birtokába, a válsággal küzdő kereskedők többszörösen panaszt illetékes helyen. A kereskedelmi és iparkamara ismételt megpróbálkozott azzal, hogy a helyi hatóságoknál intervenáljon és megvédje a nyílt üzlettel bíró kereskedők, valamint a közönség érdekeit is, de eredménytelenül. Ez késztette a kamarát arra, hogy a különböző ürügyekkel operáló házaló kereskedők ellen országos jellegű akciókat indítson. Tudvalevő ugyanis, hogy a regáli, mint az Erdélyben még érvényben lévő törvény a városokban kategórikusan tiltja a házaló kereskedést és falvakban is csak speciális prefektusi engedéllyel szabad házalni, de ezeket a rendelkezéseket legtöbb helyen nem hajtották végre a kellő módon. A Kamara most memorandummal akar fordulni a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy végre generálisan megszüntessék az illegális kereskedelemnek ezt a formáját. A kérdéssel a Kamara legközelebbi választmányi ülése fog érdemlegesen foglalkozni.

Lengyelország felemeli a vásárait? Háromnapos tárgyalás után beárul a nemzetközi vas- és acélipari konferenciája. A tárgyalások eredményeként Ausztria, Magyarország és Csehszlovákia csatlakoztak a kartellhez és belépnek a nemzetközi szinkartellbe is. A csatlakozás feltételeiről még nem szivárgott ki semmi, annyit azonban meg lehet állapítani, hogy Prágában meg vannak előzve azokkal a garanciákkal, amelyeket a kartell nyújtott a csehszlovák vasiparnak a lengyel konkurrenciával szemben, amely különösen a Balkánon veszélyeztetett a csehek piacát. A lengyelk tudvalevőleg olyan árukkal és fizetési feltételekkel dolgoznak, állami prémiumok és más kedvezmények következtében, amelyeket Európa egyetlen államának vasipara sem képes megadni. Kattowitz hírek szerint azonban az új munkabértárgyalásokra való tekintettel a lengyel kohóművek azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy gyártmányaik árát a legközelebbi időben emelni fogják.

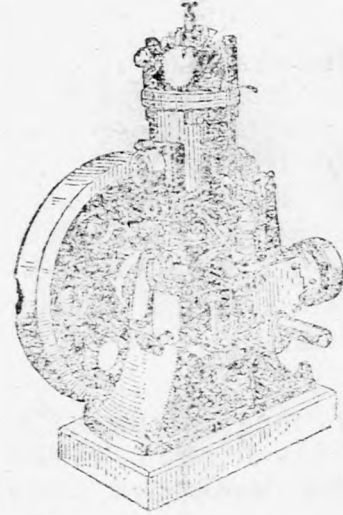
Import export A bukaresti kereskedelmi kamarához újabban a következő külföldi kereskedelmi és ipari cégek kérést megkeresést, hogy összeköttetésbe akarnak lépni romániai cégekkel: Ferropol, Kr. kow, Pietowska 90, órasengrcsész-téskkel keres összeköttetést. — N. Ohta & Co. Osaka (Japán) 22 Dhiomachi Nichome Minamika P. O. B. 10. Samba, gomb és kefe export. — State Chemical Company, Newyork, 230 Sullivan Street, anyagot akar importálni. — Southern Importers & Co. Exporters, Houston, Texas (U. S. A.) 403 Fania Street, textilárut, harisnyát, sálakat, fűtett és emailrozott árukat, üvegárukat, autó és bicikli alkatrészeket, szőnyegeket, elektromos cikkek, traktát, fehérneműt, műtárgyakat akar elhelyezni. — S. Sylanos & Co. Athén. Kapnikareas 18,

harisnyát, gombot, gumiszalagot, vagy termékeket, fűtőket, szappant és parfümárut exportál — Armia Borna Graz, V. Tagthoffgasse 8, romániai, főleg bácsati malmokkal keres összeköttetést. — K. Konjoudjian, Sofia, Maria Louisa 22, bányafuárter. — Horwica A., Warszawa, ulica Grzyh wba 11, romániai szénegyesüléssel és kenderasóvízzel akar összeköttetést.

**Ügyvédi
Iratáridőnapló**
1927. — Lei 480.
LEPAGE-nál Kolozsvár.

Női kalapok
a legegészségesebb kivitelben és a legújabb moskovits kalap-alanban, Cluj, Cal Regala Ferdinand No 3 (volt Wesselényi Miklós utca) Az udvarban.

**Mezőgazdák,
kisiparosok legolcsóbb üzemű a két-
ütemű kompresszor- és szelepnélküli
Hatz Dieselmotor**

Vesésképvásárlat: „Technica Bă-
năseană” Timisoara 1 (Jó-
szbet.) Bonáz u. 20. Telefon 6-72.
Távírók: Bantechinc, Szabóműnö-
i látogatás, költségvetések díjmentesen

Kárpitos kellékek
grádlak, butykoszövetek, spárgák, gurtnik stb.
Nagy választékban, olcsó árakon kaphatók
Boshovics József, Cluj,
Str. Reg. Maria 15. — Telefon 9 10.

Korcsolyák
készíttetését és nyelés-
zését legjobban készíti
kéményes, orvosi műszerész nickelező telepe
Cluj, Piata Unirii 22.

Fűszerüzlet eladó Tgmures
(Máros-
vásárhely) legforgalmasabb helyén a Főter
közvetlen közelében. Cím Révész Ernő
könyvkereskedésében, Targu Mures

Perfect
vésnök műintézet
Rugyantáblagyógyár, domborműnyomda,
Gyár: **Arad** Postafiók 97. Fick: Timi-
soara, Str. Mercy No. 8.

**Fontos! Szabókellekek, belés, cerna,
harisnya, vattelin, gombok**
Neumann Károly
Regina Maria 10. szakszolgálatban vehető
400 Yd. olasz cerna 8 L. 300 Yd. angol cerna 15 L.
50 mt I-a gépselyem 850 Duplaszélés vattelin
Duplaszélés glott 110 L. 1 m. 175 L.

SZÍNHÁZ MŰVESZET

A kolozsvári román opera heti műsora
Szerda: Bohémek
Péntek: Álarcosbál.
Vasárnap d. u. Babatündér és a Tükör legendája
(balle).

MAGYAR SZÍNHÁZ
A színházi iroda közleményei.

Heti műsor
Szerda: Cirkuszhercegnő (Napibérlet 31 szám B.
Sorozat 185)
Csütörtök: Cirkuszhercegnő (Napibérlet 32 sz. A.
Sorozat 186.)
Péntek: Cirkuszhercegnő (Bérlatszűnet. Sorozat-
szám 187.)
Szombat d. u. 4 kor: Muzikus Ferkó. (Lengyel
Iren, Neányi, Telnay, Ihaszszal. Mérsékel-
helyárak. Sorozat 188.)
Szombaton 8 kor: Cirkuszhercegnő. (Bérlatszűnet.
Sorozat 189)
Vasárnap fel 3 kor: Szeretek egy színésznőt (Uj-
donás, 4-észr. Poor Lilivel. Mérsékel-
helyárak. Sorozat 190.)
Vasárnap fel 5-kor: Cirkuszhercegnő. (Rendez-
helyárak. Sorozat 191.)
Vasárnap háromnegyed 9-kor: Cirkuszhercegnő.
(Bérlatszűnet. Sorozat 192)
Hétfő: Cirkuszhercegnő. (8 adasz. Bérlatszűnetben.
Sorozat 193.)

GARDI Erdély legegészségesebb
fényképezési műterme
Cluj, Str. Saguna No 13.
(volt Bartha Miklós-utca)

APROHIRDETÉSEK
Kétszeres ártámadás egy órá 4 lej, vastagabb betű-
vel 8 lej. Legújabb apróhirdetés 40 lej. Hírt-
vezetőnek 50% kedvezmény. Apróhirdet sek díja
1000 lejtől. Helyezési díjak díja 250 lej, elő-
fizetőknek 150 lej

Két keresk dősegét uris-
osadnál teljes ellátást
kaphat. Cím a kiadóban.
80 HP főstabil, Compound
kondensatoros gőzgép, 50,
55, 80 HP szifógáz, 45,
60 HP Dieselmotorokat
kedvező fizetési feltéte-
lekkel szállit Friedrich
Teutvárek gépgyára, Timi-
soara. 2158

Értékes külföldi használt
bútyegyet jutányos áron el-
adok. Cím a kiadóban 2160

500 ezer lej tőkével jó-
menetű vállalatot a betár-
solnék. Ajánlatokat 1927
f. br. 1. jeligére a kiadó-
ba kérek. 861

File terítőkét és teim
munkákat legjutányosab-
ban készit H. Schön, Reg.
Ferdinand 101, ajtó No 5.

Keresek a belvárosban
jobb szoba-konyhaszállást
Jól meg lesz fizetve. Cím
a Fraternitas nyomdában,
Str. Bar n L. Pop 10.

Butorozott szoba, fürdő-
szoba használatul kiadó.
Cím a kiadóban.

Kiadó egy különbeáratu
butorozott szoba, fürdő-
szoba használatul a bel-
városban 2 személynek,
esetleg teljes ellátással.
Cím a kiadóban.

Orvost — azaz fogá-
szati ihera practicája van
— keresek, akik át-
nám nagyobb vidéki he-
lyen levő, jól bevezetett
rendelómet. Érdeklődők
írjanak „Jövő” jelölegre a
kiadóba. 2149

Díchelet a legmagasabb
napiárban veszek. Becsár,
Hosszu-utca. 2158

Hajhullás
és hajkorpa ellen leg-
jobb szer az
„Egger-Petrol”
Kapható minden gyógy-
szertárban és drogár-
riában.

Az állomás és bányár
közében két személyre
berendezett cinos buto-
rozt szoba kiadó. Érté-
kezni a lakáson, Ago-ton-
utca 11 szám alatt

Páskakészítő gépgarni-
tura üzemke, es állapot-
ban jutányosan eladó. —
Izr. hitközség, Targu-
Mures. 2175

Eladó
823 m² telek, szoba-kony-
ha és spajz (fából) a Szil-
lgyi-telepen. Ára 75 ezer
lej, ebből 24 ezer ténar,
mely havi 1000 lej rész-
letekben fizethető. Érte-
kezni Cal. Victoria No 89,
Házfelügyelőnél.